

Nr 26

Av herrar **Darlin** och **Lothigius**, om viss ändring av arbetarskyddslagens bestämmelser om nattvila.

I arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 § 19 stadgas att arbetstagare skall åtnjuta erforderlig ledighet för nattvila och att i denna ledighet skall ingå tiden mellan klockan 23 och klockan 5. Avvikelser härifrån må ske där arbetet med hänsyn till sin natur, allmänhetens behov eller annan särskild omständighet måste fortgå jämväl under denna tid. Även andra omständigheter kan i vissa fall medföra att avvikelser får ske.

I samma lag § 20 stadgas att arbetarskyddsstyrelsen må, när särskilda skäl föreligger, medgiva att arbetstagare användes till arbete mellan klockan 23 och klockan 5.

Generellt synes det vara så att avvikelser från arbetarskyddslagens bestämmelser angående nattvila medgives av i första hand tekniska skäl.

Utän att ifrågasätta behovet av en skyddslagstiftning i berörda avseende finner vi en utvidgad rätt att bedriva nattarbete påkallad. Sålunda bör förutom tekniska skäl även ekonomiska faktorer kunna åberopas för erhållande av rätt till avvikelse. Vårt näringslivs konkurrensläge gentemot utländska medtävlare är så pressat på grund av bl. a. vårt höga kostnadsläge att ett effektivare utnyttjande av det i näringslivet nedlagda kapitalet är angeläget. Genom en ökad användning av skiftarbete synes oss detta pressade konkurrensläge kunna förbättras, speciellt som därigenom produktionen kan ökas och standardhöjningen fortsätta utan att nya stora krav ställs på tillskott av kapital. Kreditmarknaden måste också anses vara så ansträngd genom samhälleligt ianspråktagande av kapital att stora svårigheter föreligger för näringslivet att erhålla kapital även till nödvändiga ny- och reinvesteringar.

Vid andra världskrigets slut hade Sverige ett stort försprång i fråga om industriproduktionen. Under efterkrigstiden har emellertid detta försprång praktiskt taget inhämtats, och ökningen i produktionen sedan 1938 är nu i stort sett lika för hela Västeuropa. USA har däremot ett långt försprång. Tendensen i industriinvesteringarna tyder också på att våra utländska konkurrenter är på väg att definitivt ta ledningen. Ökningen i våra industriinvesteringar som enligt kommerskollegii beräkningar från 1957 till 1958 uppgick till 17 procent har sålunda stannat av och beräknas enligt samma källa för år 1959 ha uppgått till endast 4 procent värdemässigt sett. Orsakerna till denna nedgång i investeringstakten torde, förutom en viss avmattning i konjunkturförväntningarna i början av år 1959, vara att finna i svårigheterna att finansiera investeringar.

När allt talar för att dessa finansieringssvårigheter kommer att kvarstå

liksom kravet på en ökad och förbättrad — rationellare — produktion är enligt vår mening en ökad övergång till treskiftsarbete av företags- och samhällsekonomiska skäl motiverad och önskvärd. Detta understrykes också av det skärpta tryck, som vårt näringsliv på grund av de nya marknadsbildningarna under de närmaste åren kommer att få vidkännas.

Några farhågor för att en uppmjukning av arbetarskyddslagen skulle kunna innebära risker för arbetstagarna behöver man enligt vår mening inte hysa enär förutsättningen för en övergång till treskiftsarbete måste vara att avtal härom träffats mellan arbetsmarknadens parter.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

A) att riksdagen måtte besluta sådan ändring av arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 att avvikelser från bestämmelserna om nattvila må kunna få ske med hänsyn till ekonomiska faktorer samt då det ekonomiska läget gör en sådan avvikelse angelägen,

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 14 januari 1960

Gösta Darlin

Carl-Wilhelm Lothigius